

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.183/2023/6.

A felperes:

(felperes neve) ((címe).)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

(pártfogó ügyvéd neve) pártfogó ügyvéd (iroda címe)

Az alperes:

(Z) Ítéltábla ((bíróság címe).)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztály (ügyintéző: (....) bíró, cím.))

A per tárgya:

bírósági jogkörben okozott kár megtérítése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Szolnoki Törvényszék 6.P.20.269/2022/22.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

Felperes, 6.P.20.269/2022/23.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes képviseletét a másodfokú eljárásban ellátó (pártfogó ügyvéd neve) pártfogó ügyvéd díját a felperes, a 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A (Sz.) Városi Bíróság a 7.P.23.002/2006/55. számú határozatával – egyebek mellett – felbontotta a jelen per felperesének a házasságát. Az ítélet indokolása szerint a házasság

helyrehozhatatlan megromlásáért döntő mértékben a jelen per felperese a felelős. A fellebbezés folytán eljár (X) Megyei Bíróság 2.Pf.22.577/2008/8. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, alaptalannak találta a jelen per felperesének azt a fellebbezését, amely az elsőfokú ítélet házasság megromlására vonatkozó megállapításait támadta.

[2] A jelen per felperese a (X) Megyei Bíróság előtt 5.P.22.568/2008. számon keresetet terjesztett elő elvált házastársával szemben 20 000 000 Ft nemvagyoni kártérítés megfizetése, 2009. május 1. napjától havi 50 000 Ft járadék és a marasztalási összeg késedelmi kamatainak megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság 55. sorszámú kereset elutasító ítéletét a (F.) Ítéltábla (.....) számú ítéletében a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

[3] Ezt követően a felperes 2014. január 29. napján keresetet terjesztett elő a (Sz.) Törvényszéken P.20.200/2014. számon a (Sz.) Törvényszék alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt.

[4] A (F.) Ítéltábla 3.Pkk.25.377/2014/1. számú végzésében az ügy elbírálására a (B.) Törvényszéket jelölte ki.

[5] A (B.) Törvényszék előtt (.....) számon indult eljárásban a jelen per felperese a 3. sorszámú beadványában keresetét további 18 alperesre kiterjesztette, V. rendű alperesként a (F.) Ítéltáblát jelölte meg. A (B.) Törvényszék 10. sorszámú végzésében az V. rendű alperes (F.) Ítéltáblával szemben előterjesztett kereseti kérelem elkülönített tárgyalását és a keresetlevél önálló kérelemként való lajstromozását rendelte el. Az új számra iktatott perben a (B.) Törvényszék a 16.P.20.741/2014/2. számú végzésében illetékességének hiányát állapította meg, és elrendelte a keresetlevél áttételét a (F.) Törvényszékre a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: rPp.) 30. § (1) bekezdése és a 129. § (1) bekezdése alapján.

[6] A végzés ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben előadta, a perbevonat alperesekkel szembeni igényei egymásra épülnek, „egymásra építkezve történt meg a károkozás” vele szemben, ezért kérte, hogy a bíróság kérelmeit egy perben bírálja el, ennek érdekében az elsőfokú bíróság végzésének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

[7] A fellebbezés elbírálására a Kúria a Pkk.V.24.598/2015/2. számú végzésével a (Z) Ítéltáblát (továbbiakban: alperes) jelölte ki.

[8] Az alperes a Pkf.VI.20.187/2015/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Határozatának indokolásában megállapította, az elkülönítés, illetőleg a meg nem engedett keresetváltoztatás helytállóságát eljárása során nem vizsgálhatta, mert az elkülönítés, illetőleg a keresetlevél új számra iktatása pervezető végzésnek, illetve pervezető intézkedésnek minősül, amellyel szemben fellebbezésnek nincs helye a rPp. 233. § (3) bekezdése értelmében, így kizárólag az elsőfokú bíróság végzésének illetékessége hiányát megállapító és áttételt elrendelő rendelkezését vizsgálhatta, amely tekintetében a döntést helytállónak ítélte.

[9] Az áttételt követően az ügy a (F.) Törvényszéken 64.P.22.333/2015. számon folytatódott. A bíróság 2. sorszámú végzésében felhívta a felperest a keresetlevél hiányainak 15 napon belüli pótlására, mulasztás esetére az idézés kibocsátása nélküli elutasítás jogkövetkezményét kilátásba helyezve. A felhívás szerint a felperesnek meg kell jelölnie, hogy pontosan mekkora összeg megfizetésére kéri kötelezni az alperest, az alperes által tanúsított károkozó magatartást, bizonyítékait, és meg kell határoznia a pertárgy értékét is. Felhívta, hogy a keresetlevelet három egyező példányban terjessze elő, és ha azt nem saját kezűleg írja, úgy két tanúval hitelesítse aláírásának valóságát.

[10] A felperes a felhívás alapján 35 oldal terjedelemben terjesztett elő beadványt. A (F.) Törvényszék 4. sorszámú végzésében a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül, a felperes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította, és kötelezte 150 000 Ft mérsékelt összegű eljárási illeték megfizetésére. Álláspontja szerint a felperes a hiánypótlásnak nem tett maradéktalanul eleget, mert a keresetlevélből továbbra sem állapítható meg egyértelműen, hogy az alperest milyen összeg megfizetésére kéri kötelezni, mi az alperesi károkozó magatartás, a követelésből mennyi a vagyoni és nemvagyoni kára, nem jelölte meg a pertárgy értékét, és aláírását két tanúval nem hitelesítette. Az idézés kibocsátása nélküli elutasításra tekintettel a rPp. 85. § (2) bekezdés a) pontja alapján költségmentesség engedélyezésére nem látott jogszabályi lehetőséget, ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 58. § (1) bekezdés f) pontja alapján mérsékelt a lerovandó illetéket 10 %-ra. Tájékoztatta a felperest arról, hogy a rPp. 132. § (1) bekezdése szerint keresetlevelének jogi hatályai fennmaradnak, ha az elutasító határozat jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül keresetlevelét szabályszerűen benyújtja.

[11] A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes a Pkf.VI.25.488/2016/4. számú végzésében az elsőfokú bíróság határozatát helybenhagyta. Egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a felperes 3. sorszámú beadványában előterjesztett kereseti kérelme továbbra is pontatlan, illetőleg „többféleképpen értelmezhető”. Rámutatott, hogy a keresetlevél első oldalán 25 000 000 Ft-ban tüntette fel igényét, míg a 32. oldalon a vagyoni kárát 20 000 000 Ft-ban, a nemvagyoni kárát 6 000 000 Ft-ban, a 33. oldalon további vagyoni kárként 1 118 000 Ft perköltséget és végrehajtói költségként 1 327 168 Ft-ot jelölt meg azzal, hogy ezt jogfenntartással közli, mert a végrehajtói költségek időközben tovább emelkedtek. Vagyoni és nemvagyoni kárára egyaránt havi 50 000 Ft kamatot igényelt. A beadványból nem volt megállapítható az sem, hogy pontosan milyen alperesi magatartást sérelmez: a beadvány 16. oldalán arra utalt, hogy a hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való joga sérült a bontóperben elszenvedett pervesztessége miatt, a 28. oldalon azonban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 75-76. §-ára és 78. §-ára utalt. Vagyoni káraként pedig az ingatlan árveréssel okozott kárra hivatkozott a 34. oldalon.

[12] Utalt arra, a felperes beadványát saját kezűleg készítette, azt azonban fénymásolatban nyújtotta be tanúk aláírása nélkül, ezért az nem felel meg a rPp. 196. § (1) bekezdés b) pontjában írtaknak. Mindezek alapján a keresetlevelet a rPp. 130. § (1) bekezdés j) pontja alapján el kellett utasítani. Megállapította, jogszerűen utasította el az elsőfokú bíróság a felperes személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján.

[13] A felperes a (F.) Törvényszék 64.P.22.333/2015/4. számú végzésével szemben benyújtott fellebbezésben ismételten előterjesztette személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét, amelyet a (F.) Törvényszék 64.P.22.333/2016. számú végzésében a Pp. 85. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással elutasított. Az alperes a Pkf.VI.25.489/2016/2. számú végzésében az elsőfokú bíróság fenti határozatát helybenhagyta. Megállapította, helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Pp. 85. § (2) bekezdését alkalmazva elutasította a költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet, mert a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása esetén a fél személyi jövedelmi, vagyoni viszonyai érdemi vizsgálatára nem kerülhet sor.

A kereset és az ellenkérelem

[14] A felperes megváltoztatott keresetében 38 468 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (továbbiakban: Ptk.) 6:548–549. §-aira alapítottnan. Érvélése szerint az alperes a tényállásban ismertetett határozataival

megsértette a rPp. 51. §-át, 129. §-át, 146. §-át és 149. §-át azzal, hogy helybenhagyta az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott határozatait. A Pkf.VI.20.187/2015/2. számú végzés kapcsán előadta, a meg nem engedett keresetkiterjesztést a bíróságnak végzéssel el kell utasítania, nem pedig elkülönítenie, az elkülönítéssel nem keletkezik ügy, a keresetlevelet nem lehet új számra lajstromozni és rendelkezni annak áttételéről. Ugyanakkor a (F.) Ítéltábla perbevonása nem keresetkiterjesztés volt, hanem a rPp. 51. §-a szerinti pertársaság jött létre, ezért az ügyet nem lehetett volna elkülöníteni, az alperesnek pedig az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül kellett volna helyeznie. Érvelése szerint mivel a (B.) Törvényszék kijelölés útján járt el, az áttételről nem rendelkezhetett volna, az eljárást köteles lett volna lefolytatni.

[15] A Pkf.VI.25.489/2016/2. számú végzést illetően kifejtette, a hiánypótlást teljesítette, csupán a bíróság nem értette az előadottakat. A bíróságnak az ellentmondásokat személyes meghallgatása során kellett volna tisztáznia. Jogszabálysértően hivatkozott az alperes arra, hogy a keresetlevél nem felelt meg a rPp. 196. §-ában foglaltaknak, mert azt saját kezűleg írta és aláírta.

[16] A kártérítésként érvényesíteni kívánt összeg részben a (B.) Törvényszék előtti perben követelt 20 000 000 Ft nemvagyoni kártérítés, továbbá összesen 18 768 000 Ft vagyoni kár, amely részben abból ered, hogy az alperes jogszabálysértő döntései miatt nem tudta követeléseit érvényesíteni a (F.) Ítéltábla alperessel szemben, illetve a házastársával közös tulajdonát képező ingatlanból őt megillető tulajdoni hányadot a végrehajtó 13 000 000 Ft helyett 6 500 000 Ft-ért áron alul árverezte el. Az alperes Pkf.VI.25.489/2016/2. számú helybenhagyó határozata eredményeként 150 000 Ft eljárási illetéket meg kellett fizetnie.

[17] Bizonyítási indítványként kérte az alperes előtt folyamatban volt Pkf.VI.20.187/2015., Pkf.VI.25.488/2016., Pkf.VI.25.489/2016. és a (F.) Ítéltábla Pkk.25.377/2014., és a (B.) Törvényszék előtt (.....) és 16.P.20.741/2014. számú iratainak a beszerzését. A perben csatolta a (F.) Törvényszék hiánypótlást elrendelő végzését, arra előterjesztett beadványát, és az általa jogsértőnek tekintett határozatokat.

[18] Az alperes megváltoztatott ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Védekezése szerint a bírósági jogkörben okozott kártérítés jogszabályi feltételei – a jogszabálysértés, a felróhatóság, valamint az okozati összefüggés hiányában – nem állnak fenn. Hangsúlyozta, anyagi jogerővel bíró határozat hiányában a felperes nem volt elzárva a további igény érvényesítésétől, a rPp. 132. § (1) bekezdése alapján lehetősége volt a keresetlevél újbóli szabályszerű előterjesztésére. Hangsúlyozta, a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti per nem használható fel a már meghozott határozatok elleni újabb jogorvoslat céljára. Kifejtette, a sérelmezett határozatok a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfeleltek.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és megállapította, a felperest képviselő pártfogó ügyvéd munkadíját a felperes, a le nem rótt 1 500 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 11 760 Ft perköltséget.

[20] Egyetértett az alperesnek a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség jogszabályi feltételeinek hiányára vonatkozó érvelésével, valamint az azzal, hogy az eljáró bírósággal szemben indított kártérítési per nem jelenthet újabb jogorvoslati fórumot a fél számára, nem eredményezheti a kedvezőtlen döntést tartalmazó jogerős ítélet felülvizsgálatát. Hangsúlyozta, mindez nem zárja ki, hogy a jogerős bírósági döntés kapcsán ne lenne

kártérítési per indítható, azonban csak a kirívóan okszerűtlen mérlegelés vagy a kirívóan súlyos jogértelmezési hiba eredményezheti a kártérítési felelősség megállapítását. A per tárgyává tett határozatokat vizsgálva arra az álláspontra helyezkedett, hogy azok nem jogszabálysértőek.

[21] A Pkf.VI.20.187/2015/2. számú határozat kapcsán rámutatott, az mindenben megfelel a jogszabályoknak és a bírói gyakorlatnak. Osztotta a felperes álláspontját, hogy a rPp. szabályai alapján elkülönítés esetén az elkülönített keresetet a bíróságnak egy eljárásban kellett volna tárgyalnia, ezért nem volt helytálló a (B.) Törvényszéknek az a döntése, amellyel az elkülönített keresetet új ügyként rendelte iktatni. Ennek felülvizsgálatára – ahogyan azt határozatában helytállóan megállapította – az alperesnek jogszabályi lehetősége nem volt. Ugyanakkor a felperes nem bizonyította, hogy önmagában az elkülönítés és a kereseti kérelem új számra iktatása a számára kárt okozott. Így az ok-okozati összefüggés hiányában sem állapítható meg az alperes kártérítési felelőssége.

[22] Nem találta megalapozottnak a keresetet az alperes Pkf.VI.25.489/2016/2. számú végzést illetően sem. Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes az igényérvényesítéstől nem volt zárva, mert a rPp. 132. § (1) bekezdése alapján jogszabályi lehetősége volt a keresetlevél ismételt benyújtására. A bírói mérlegelés körébe tartozik, hogy a (F.) Törvényszék milyen okból tartotta elégtelennek a felperes hiánypótlását. E döntés helytállósága a jelen perben nem vitatható. Az alperes a fellebbezés kapcsán csupán arról dönthetett, hogy helyes volt-e a keresetlevél visszautasítása, illetve a költségmentességi kérelem elutasítása. A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítása kizárta a költségmentességi kérelem érdemi elbírálását. A 150 000 Ft eljárási illeték fizetési kötelezettség emiatt keletkezett.

[23] A keresetváltoztatáshoz csatolt végrehajtási iratokból kitűnően az alperes a végrehajtási eljárásban semmilyen módon nem hatott közre. A végrehajtási eljárás a felperes elvált házastársa kérelmére a közös tulajdon megszüntetése és a hátralékos gyermektartásdíj végrehajtása érdekében folyt.

[24] Megjegyezte, egyebekben a kereset a Ptk. 6:22. § (1) bekezdése alapján elévült, mert azt a felperes az 5 év elteltével terjesztette elő, az alperes hivatkozásának hiányában azonban azt nem vehette figyelembe.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[25] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét az elévülésre vonatkozó rendelkezés, és az eljárási szabályok megsértésével hozta meg.

[26] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes Pkf.VI.20.187/2015/2. számú határozata megfelel mind a vonatkozó jogszabályoknak, mind a bírói gyakorlatnak. Hangsúlyozta, a (B.) Törvényszék két intézkedését is sérelmezte (elkülönítés, illetékesség hiányának megállapítása), ezért az alperesnek a fellebbezési eljárásban mindkét döntés kapcsán kötelezettsége volt azok jogszabályoknak való megfelelését vizsgálni. A rPp. rendelkezésével ellentétes volt az elkülönítés, ezáltal jogszabálysértő az alperes helybenhagyó határozata. Megismételte keresetének indokait, kiemelve, hogy az V. rendű alperes perbevonásával nem keresetkiterjesztés, hanem a rPp. 51. §-a szerinti pertársaság jött létre, ezért az elkülönítés értelmezhetetlen. Az alperesnek nemcsak a rPp. hanem a 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet előírásait is alkalmaznia kellett volna, de azt figyelmen kívül hagyta.

Fenntartotta, hogy a kijelölés eredményeként sem a (B.) Törvényszék, sem az alperes nem dönthetett volna további áttételről, sem pedig az elkülönítésről.

[27] Jogszabálysértő az alperes Pkf.25.488/2016/4. számú végzése, mert a keresetlevelet nem lehetett volna idézés kibocsátása nélkül elutasítani. A hiánypótlást a felhívásnak megfelelően teljesítette, megjelölte az okozott kár összegét, azt a magatartást, amely a kárt okozta, a tényállást részletesen előadta, megjelölte bizonyítékait, és azt a 35 oldalas beadványa mellékleteként csatolta, meghatározta a per tárgyának értékét és a keresetlevelet kellő példányszámban csatolta. Az alperes végzésének az a rendelkezése, hogy helybenhagyta az elsőfokú bíróságnak azt a döntését, hogy keresetlevele a rPp. 196. § (1) bekezdésére hivatkozással való elutasítása helyes volt, szintén jogszabálysértő.

[28] Téves az elsőfokú ítélet megállapítása, hogy hiányzik az ok-okozati összefüggés bizonyítása. Az alperes folyamatos jogszabálysértő döntése miatt lehetősége sem volt arra, hogy a vagyoni és nemvagyoni kárát érvényesítse és ügye el legyen bírálva. Az ügyek elkülönítése okán a pertársaság felbomlott, holott az eljárások összefüggnek és azokat csak együttesen lehetett volna elbírálni. Mindebből következően a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség jogszabályi feltételei fennállnak.

[29] Téves az az ítéleti megállapítás, hogy az alperes semmilyen módon nem hatott közre a végrehajtási eljárásban, az alperes jogsértő döntésében a terhére megállapított perköltség miatt vesztette el az ingatlanát, az egész végrehajtás az alperes jogellenes magatartása miatt indult.

[30] Utalt arra, az alperessel szembeni igénye nem évült el. Részletesen kifejtette ezzel kapcsolatos érveit.

[31] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a bizonyítási indítványait, ezzel megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdését.

[32] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem sérti a Ptk. 6:48. § és 6:549. §-ának a rendelkezéseit, ezért az annak megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem alaptalan. Ugyancsak alaptalan az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem is, ezt megalapozó eljárási szabálysértést a fellebbezés nem tartalmaz. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott érdemi védekezését, kiemelve, hogy a felperes által megjelölt kár és az alperesi magatartás között az ok-okozati összefüggés hiányzik. Ez a kereset elutasításának elsődleges indoka, ezért a kártérítési felelősség további elemeinek vizsgálata szükségtelen volt. Megismételte ellenkérelmében kifejtett álláspontját.

[33] Hangsúlyozta, további bizonyítás lefolytatása szükségtelen volt.

[34] Perköltséget nem számított fel.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[35] A fellebbezés alaptalan.

[36] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[37] A Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fellebbezésben határozott kérelmet kell előterjeszteni arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú

bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül. A felperes fellebbezésében egyaránt kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását illetve annak hatályon kívül helyezését. Az ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 379. §-a az eljárás megszüntetése okán, a 380. §-a az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére vezető eljárási szabálysértések miatt, a 381. §-a pedig a másodfokú eljárásban nem orvosolható, az ügy érdemi döntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés miatt ad lehetőséget.

[38] A fellebbezésben előadottak alapján az ítélet a Pp. 381. §-a szerinti hatályon kívül helyezésének a lehetősége merülhetne fel. A felperes az általa megjelölt iratok beszerzésének elmulasztását kifogásolta, amellyel a Pp. 276. § (1) és (5) bekezdésének megsértését állítja. A jogvita azonban a rendelkezésre álló peradatok alapján elbírálható volt, ezért nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság a szükségtelennek tartott bizonyítás mellőzésével.

[39] Az elsőfokú bíróság az anyagi jogi jogszabályok megsértése nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem áll fenn, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet megváltoztatására sem látott jogszabályi lehetőséget.

[40] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival túlnyomórészt egyetért. A fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá.

[41] Az elévülés joghatása az, hogy az alanyi jog elveszíti igény állapotát. Az elévülési idő eltelte után az alanyi jogot nem lehet bírósági eljárásban érvényesíteni [Ptk. 6:23. § (1) bekezdés]. Ebből következően a bíróságnak – az elévülési kifogás előterjesztése esetén – elsőként az elévülés kérdésében kell döntenie (BH2006. 2020).

[42] Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtette ugyan az ezzel kapcsolatos álláspontját, azonban utalt arra, hogy az alperes hivatkozásának hiányában az elévülés nem volt figyelembe vehető [Ptk. 6:23. § (4) bekezdés]. A keresetet nem az elévülés miatt utasította el, ezért e körben elfoglalt álláspontja az érdemi döntést nem érinti, ezért az erre vonatkozó fellebbezési érvelés vizsgálata szükségtelen.

[43] A Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerint közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták és a kár rendes jogorvoslattal, továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható. A Ptk. 6:549. §-a szerint a bírósági és ügyészégi jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a kárigényt a bírósági jogkörben okozott kár esetén a bírósággal szemben kell érvényesíteni. A kártérítési keresetnek előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése. Emellett azonban meg kell valósulnia a kártérítési felelősség általános szabályainak is. A Ptk. 6:519. §-a szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható. E feltételek bármelyikének feltétele kizárja a kártérítési felelősség megállapítását.

[44] Téves az a felperesi érvelés, hogy a (F.) Ítéltábla alperessel szembeni kártérítési igényét az alperes per tárgyává tett döntései miatt nem tudta érvényesíteni. Önmagában az a tény, hogy az alperes sérelmezett határozata eredményeként keresete a (F.) Törvényszékhez került áttételre, nem volt akadálya a jogvita érdemi elbírálásának. Így nem állapítható meg az ok-okozati összefüggés a felperes állított kára és az alperes magatartása között. Az ok-okozati összefüggés mint a kártérítési felelősség megállapításának szükségképpen eleme hiányában a további feltételek vizsgálata szükségtelen, ezért azt az ítéltábla mellőzte.

[45] A fellebbezésben írtak kapcsán csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy téves a felperes keresetkiterjesztéssel kapcsolatos álláspontja, mert a rPp. 146. § (2) bekezdése szerinti keresetkiterjesztés a rPp. 51. §-ában írt pertársaság keletkezésének egyik lehetséges módja. A személyi keresetkiterjesztés ugyanis pertársaságot hoz létre.

[46] Tény, hogy a (B.) Törvényszék (.....) számú és a (F.) Törvényszék 64.P.22.333/2015. számú teljes körű iratanyaga hiányában abban a kérdésben, hogy a keresetkiterjesztés megengedett volt-e, nem lehet állást foglalni, ennek azonban a fentebb írtak szerint a perbeli jogvita elbírálása szempontjából érdemi jelentősége nincs.

[47] Alaptalan a felperesnek a (B.) Törvényszék és az alperes illetékessége hiányával kapcsolatos álláspontja is. Mindkét bíróság kijelölésére az eljárásra illetékes bírósággal szemben fennálló kizárási ok miatt került sor a rPp. 45. § (1) bekezdése alapján. A kijelölés eredményeként az eljárásra a kijelölt bíróság rendelkezik „illetékességgel”, ezáltal az ügyben valamennyi, az eljárási szabályok szerinti intézkedésre és döntés meghozatalára jogosult és egyben köteles is. Mindezen túl e felperesi érvelés önellentmondó is, mert ha a (B.) Törvényszék nem rendelkezett illetékességgel az elkülönítésre és az áttételt elrendelő végzés meghozatalára sem, akkor a (F.) Ítéltáblával szemben előterjesztett kereset érdemi elbírálására sem rendelkezhetett azzal.

[48] A kártérítési per nem használható fel a jogellenesnek tartott határozat elleni jogorvoslat céljára. Mindazon esetekben, amikor a fél a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelése alapjául egy jogerős határozat – álláspontja szerint téves – rendelkezését jelöli meg, a kártérítési per bírósága a sérelmesnek tartott határozatot nem bírálhatja felül, nem állapíthatja meg annak jogellenességét. Nincs azonban akadálya annak, hogy a kártérítési per bírósága – a jogerős ítélet/végzés (ügydöntő határozat) tartalmi érintése nélkül – vizsgálja az alapper bíróságának az esetleges károkozó magatartását, vagy mulasztását, illetve az ebből származó esetleges kártérítési felelőssége fennállását (BH2013. 243).

[49] A kártérítési felelősség általános előfeltételei közül a jogellenes magatartás és a felróható magatartás együttes értelmezésével kell vizsgálni azt, hogy a kártérítés alapjául szolgáló eljárásban sérültek-e az alkalmazott anyagi jogi, vagy eljárási jogszabályok. Ha jogszabálysértés nem történt, a felróhatóság kizárt, ha viszont jogértelmezési, vagy jogalkalmazási tévedés megállapítható, azt a felróhatóság körében kell értékelni.

[50] A jogalkalmazó hatóságok munkájának jellegével általában együtt járó jogszabály alkalmazási és jogszabály értelmezési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek és csak a rendkívüli, különös súlyú tévedések alapozzák meg a jogalkalmazó felelősségét (Kúria Pfv. 20.343/2019/10.).

[51] Bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősséghez csak kirívóan téves jogértelmezési hiba nyilvánvalóan helytelen jogalkalmazási tévedés szolgálhat (Kúria Pfv.IV.20.648/2017/6., megjelent: BH2018. 141., Kúria Pfv.IV.21.785/2012/7., megjelent: BH2013. 124.).

[52] A Pp. egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz a keresetlevél tartalmi [rPp. 121. § (1) bekezdés] és alaki (rPp. 93. §) követelményeire. Az mérlegelés tárgya, hogy a beadvány, jelen esetben a keresetlevél konkrét hiányossága akadályozza-e az eljárás folytatását, ehhez képest el kell-e a bíróságnak rendelnie a hiánypótlást, illetve annak elmulasztása milyen jogkövetkezményekkel jár. A rPp. 121. § – jelen ügyben releváns – (1) bekezdésében írtak hiánya olyan fogyatékoság, amely a hiánypótlás elrendelését nem teszi mellőzhetővé, ezt a felperes sem tette vitássá.

[53] Bármely kötelező tartalmi elem hiánya a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításához vezet. A jelen ügyben kétséget kizáróan megállapítható, hogy a hiánypótlást követően előterjesztett beadvány sem tartalmaz határozott kereseti kérelmet, ez pedig önmagában a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását vonja maga után a rPp. 130. § (1) bekezdés j) pontja alapján. E tekintetben a bíróságnak mérlegelési lehetősége nem volt.

[54] A felperes által az elsőfokú eljárásban előadottak kapcsán utal az ítéltábla arra, ha a fél személyesen jár el, a bíróság mérlegelheti, hogy a hiányok pótlására a felet írásban hívja fel, vagy személyes meghallgatásra idézi, utóbbira azonban a rPp. 95. § (4) bekezdése alapján csak a helyben lakó fél esetén van jogszabályi lehetőség. A perben érintett időszakban a felperes (Sz.)on lakott.

[55] A fél beadványának nem csupán a tartalmi, hanem a rPp. 93. §-ában írt alaki elvárásoknak is meg kell felelnie, így a rPp. 93. § (3) bekezdése szerint a személyesen eljáró félnek a beadvány első példányát a Pp. 196. §-ának megfelelően kell kitöltenie, azaz teljes bizonyító erejű magánokirati formában kell előterjesztenie. Első példány alatt nyilvánvalóan eredeti példányt kell érteni. A rPp. 196. § (1) bekezdése alapján az okirat akkor felel meg a teljes bizonyító erejű magánokiratnak, ha a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta. Fénymásolat esetén e jogszabályi feltételek megvalósulása nem állapítható meg kétséget kizáróan, ezért a formai hiányosság is megalapozta a keresetlevél elutasítását. A bírói gyakorlat a beadvánnyal szemben támasztott bizonyos formai követelmények tekintetében kevésbé szigorú (pld. nem megfelelő példányszám) és a hiánypótlás elmulasztása esetén mérlegelés tárgyává teszi a jogkövetkezmények alkalmazását. Ennek azonban jelen perben nincs érdemi jelentősége, miután a felperes keresetlevele olyan tartalmi hibában szenvedett, amely miatt érdemi elbírálásra alkalmatlan volt. Következésképp az alperes részéről nemcsak a felróhatóság, hanem a jogellenesség is hiányzott.

[56] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes illetékfizetési kötelezettségéből eredő kára tekintetében ugyancsak hiányzik az okozati összefüggés, mert kára abból származik, hogy nem terjesztett elő a jogszabályi követelményeknek megfelelő keresetlevelet.

[57] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-a alapján helybenhagyta.

[58] A felperes személyes költségmentessége folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad [Pp. 102. § (6) bekezdés].

[59] Az alperes másodfokú perköltséget nem számított fel, ezért arról az ítéltáblának a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében rendelkeznie nem kellett.

[60] Az ítéltábla a Pp. 101. § (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a pervesztes felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd díját a felperes köteles viselni.

Szeged, 2023. október 4.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró